

Demensvenlig Vejen

Demensstrategi Vejen Kommune 2020 - 2025

Forord

I Vejen Kommune kan vi forvente en voksende gruppe af borgere, som får en demenssygdom. Dette skyldes, at levetiden er stigende, og at risikoen for at få en demenssygdom øges med alderen.

Der kan komme store udfordringer i forbindelse med demenssygdom, alt efter hvor fremskreden en demenssygdom er. Borgeren kan have vanskeligt ved eller slet ikke mulighed for, at drage omsorg for sig selv og føre et almindeligt og forsvarligt hverdagsliv. Ofte har borgeren ingen eller kun ringe sygdomsindsigt, og som følge deraf er de ikke opsøgende i forhold til hjælp. De kan også være direkte afvisende overfor hjælp, hvis pårørende eller professionelle forsøger at iværksætte støttende foranstaltninger.

Der er ofte store personlige og følelsesmæssige udfordringer for de pårørende forbundet med at skulle leve med og passe en demensramt ægtefælle. Det er vigtigt, at både den demensramte samt de pårørende oplever hjælp og støtte i deres liv med demenssygdom, således de har mulighed for at leve et trygt, værdigt og selvstændigt liv.

I Ældre- og rehabiliteringsafdelingen møder medarbejderne demente borgere og deres pårørende i deres daglige arbejde både på plejecentre og blandt hjemmeboende. Det er vigtigt, at vi er på forkant med udviklingen i sygdommen, og at medarbejderne er klædt på til at støtte borgere og pårørende i at kunne håndtere de problemstillinger som demenssygdom kan medføre.

Derfor ønsker vi i Vejen Kommune hen over de næste år at fastholde og udbygge tilbuddene således, at demensramte borgere og deres pårørende i Vejen Kommune vil opleve høj faglighed, en professionel og omsorgsfuld demenspleje samt gode og støttende tilbud til både de demensramte og deres pårørende.

Indledning

Demens er betegnelsen for en gruppe sygdomme, der udvikler sig i en række faser med forskellige symptomer og forskellige behov. Demens er en sygdom, der vender op og ned på livet både for den, der rammes af demens, og også for de pårørende. Mennesker med demens og deres pårørende skal kunne leve et trygt og værdigt liv og en grundlæggende forudsætning for at kunne leve et godt liv med en demenssygdom er, at mennesket med demens mødes med forståelse og ses som et helt menneske med egne ønsker og behov.

Hvert år registreres omkring 8.000 nye tilfælde af demens. Det anslås, at der i dag i Danmark er 36.000 mennesker over 65 år og 3.000 mennesker under 65, som er diagnosticeret med en demensdiagnose, men vi ved også, at mange flere har en demenssygdom uden at have fået stillet diagnosen. Det reelle tal skønnes at være tæt på 82.000 mennesker i Danmark. I takt med, at vi bliver ældre og lever længere, forventes flere også at blive ramt af demens i de kommende år – dog vil antallet af demensramte ikke forøges i samme procentuelle omfang som antallet af ældre forøges – at kurven over antallet af demensramte "bøjer af" ift. udviklingen i antallet af ældre generelt skyldes formodentligt, at de kommende ældre – grundet samfundets udvikling - har haft en sundere levevis end tidligere årgange.

Demens har et stort fokus, ikke blot i Vejen Kommune, men i alle landets kommuner og på landsplan. Der er kommet en National Demenshandlingsplan 2025, som bl.a. beskriver, at der skal være fokus på demensvenligheden, samt at indsatserne overfor mennesker med demens og deres pårørende bør bygge på de følgende værdier:

- Værdighed og tryghed
- Indflydelse på eget liv
- Respekt for forskellighed og det levede liv

- En individuel, helhedsorienteret tilgang i behandling, pleje, rehabilitering og omsorg med udgangspunkt i mennesket bag sygdommen
- Meningsfulde aktiviteter og gode oplevelser i hverdagen

Vejen Kommune har gennem mange år prioriteret demensindsatsen højt og har derfor allerede en bred vifte af tilbud og muligheder for demente borgere og deres pårørende. Tilbuddene vil blive beskrevet på de næste sider.

Men det er også vigtigt som kommune hele tiden at have øje for at udvikle, forbedre og ændre på de tilbud der er, således at vi hele tiden bedst muligt rammer det behov eller de ønsker borgerne har. Derfor har Vejen Kommune lavet en strategi, som sikrer fastholdelse af den nuværende kvalitet, og som fremmer udviklingen på demensområdet for de kommende år.

Strategi for demensområdet i Vejen Kommune

Strategierne sigter mod en sammenhængende indsats, som er fagligt velfunderet og som kan række ind i fremtiden. Strategipunkterne vil efterfølgende blive foldet ud og beskrevet som indsatser, der allerede eksisterer i dag og nye tiltag som er på vej i løbet af de kommende år.

Demensindsatsen i Vejen Kommune er kendetegnet ved:

- At borgere med demenssygdom og deres pårørende har mulighed for at leve et værdigt og trygt liv.
- At borgere med demenssygdom og deres pårørende tilbydes en faglig velfunderet støtte og vejledning gennem hele sygdomsforløbet.
- At tilbud til demensramte borgere og pårørende er baseret på nyeste evidensbaserede viden.
- At arbejde mod en tidlig opsporing med henblik på en målrettet indsats.
- At tilbyde den demensramte og deres pårørende relevante aktiviteter og aflastningsmuligheder efter behov.
- At alle pleje- og aktivitetsmedarbejdere tilbydes undervisning i demens, således at medarbejdernes vidensniveau på demensområdet er tilpasset medarbejdernes arbejdsopgaver.
- At være en demensvenlig kommune, hvor alle borgere og virksomheder i Vejen Kommune har mulighed for at få viden om demenssygdom og dens påvirkning på den enkelte.

Hvilke tilbud og tiltag findes i Vejen Kommune

Demenskonsulenter - Støtte og vejledning

Demenskonsulenterne yder støtte og vejledning til de demensramte og deres pårørende gennem hele sygdomsforløbet. Der tilbydes hjemmebesøg, hjælp til diagnosticering samt hjælp til at iværksætte de aktiviteter eller aflastninger, der er brug for i forhold til at kunne have et godt og værdigt liv, både for den demensramte og de pårørende. Demenskonsulenterne har den nyeste viden om demenssygdom og om de tilbud der findes i Vejen Kommune og kan hjælpe de demensramte og deres pårørende med kontakt til de relevante personer.

Sved på panden

Sved på panden er et motionstilbud til borgere med lettere hukommelsesproblemer. Formålet er at få sved på panden og et smil på læben, med henblik på at stimulere hjerne og krop. Træningen varetages af fysioterapeuter og der trænes 2 x 1 time ugentligt. Desuden afsluttes der hver gang med socialt samvær over en kop kaffe.

Aktivitetscentre

I Brørup, Holsted, Rødding og Vejen findes aktivitetscentre for borgere 60+.

Her er der fokus på sundhedsfremme og forebyggelse i form af det bredest mulige tilbud om aktiviteter, motion, kreativitet, socialt samvær, sang og musik, frivillig indsats m.v. Aktivitetscentrene fokuserer på at være medvirkende til, at borgerne har et socialt netværk og holder sig fysisk og kognitivt friske og derved forebygger sygdom og ensomhed.

Aktivitetscentrene har et samarbejde med demenskonsulenterne

Demensklub for yngre demensramte

Klubtilbud forgår på aktivitetscentrene og er for yngre/friskere demensramte borgere, som har brug for let støtte for at kunne være i et aktivitetstilbud, men som endnu ikke er så kognitivt udfordrede.

Tilbuddets indhold bestemmes sammen med klubbeltagerne således, det er deres interesser, som er med til at bestemme hvad der skal ske i klubben – derfor skifter indholdet i klubben alt efter hvilke deltagere, der er i tilbuddet. Oplægget til klubberne er, at det meget gerne må være aktive udadrettede aktiviteter (gåture, kulturaktiviteter, kreative aktiviteter, skovtur m.v.) således, deltagerne får mulighed for at opleve sig sammen som en gruppe på lige vilkår.

Der kan være op til 8 deltagere pr. klub.

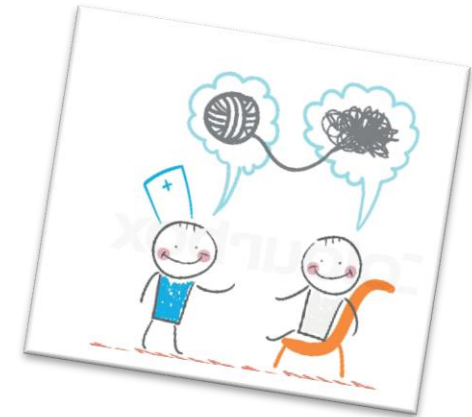
Pårørendegrupper og demenscafé

Flere steder i kommunen findes der pårørendegrupper, hvor demenskonsulenten er tovholder. Her har ægtefæller/samlever mulighed for at hente hjælp og støtte gennem samtaler og samvær med andre i samme situation. I et tilstødende lokale vil frivillige hjælpere i nogle tilfælde afholde demenscafé, som giver den demensramte mulighed for socialt samvær.

Der findes desuden en pårørendegruppe for voksne børn til demensramte forældre.

Psykisk rehabilitering

Når krop/og eller hoved, af en eller anden grund pludselig ikke længere fungerer som hidtil, eller man som borger af en anden grund udsættes for store omvæltninger i livet, kan det være vanskeligt både for borgere og pårørende at håndtere og finde vej i den nye situation. Det vil naturligt sætte gang i mange tanker og kan skabe bekymringer og omvæltninger i familieliv mm. Det kan være vanskeligt både som borger og pårørende at acceptere den nye situation, og det kan være svært at finde mening, motivation, livskvalitet samt at finde ud af at få hverdagen til at fungere på en ny måde. Psykisk rehabilitering er en støtte til at mestre de psykiske udfordringer, der opstår i kølvandet på en ny situation. Psykisk rehabilitering vil blive varetaget af autoriseret psykolog.

Demensdaghjem

Demensdaghjem er et kvalificeret og målrettet omsorgstilbud til den demensramte og kan være med til at give en meningsfuld og struktureret hverdag for den demensramte borger og aflastning for dennes pårørende. Demensdaghjem tilpasser tilbuddet efter den enkeltes behov, evner, vaner, interesser m.v., og kan hjælpe til at opretholde et aktivt og struktureret hverdagsliv. Demensdaghjem kan være fra 1-5 dage om ugen.

Demensaflastning i eget hjem

Indsatsen er for de demensramte borgere, som ikke længere passer ind i demensdaghjem-regi eller som vanskeligt kan rummes i et demensdaghjem med baggrund i deres demensadfærd og som endnu ikke er klar til at tage imod et tilbud om plejebolig. Der kan tilbydes aflastning i eget hjem to gange om ugen.

Aflastningsophold - Der findes forskellige former for aflastningsophold i Vejen Kommune.

- **Aften- og Nattilbud** kan tilgodese de borgere, hvor der er specifikt behov for aften- og nataflastning. Det kan give pårørende mulighed for aflastning om natten ved meget urolige borgere, hvorved der kommer mere overskud til at klare hverdagen.
- **Ferieophold** kan bestilles af op til én uges varighed. Dette kan gøres op til 4 gange hvert ½ år. Det kan give de pårørende mulighed for at holde fri, komme på ferie eller en tur til familie og venner længere væk fra hjemmet, som kan medvirke til at opretholde de vigtige nære relationer.
- **Aflastningsophold** kan bevilliges i perioder med sygdom, således de pårørende har mulighed for i sygdomsperioder at kunne få den ro det kræver for at komme ovenpå igen.

Plejetilbud på plejecenter

Vejen Kommune har 9 plejecentre placeret over hele kommunen. På alle kommunens plejecentre uddannes aktivitets- og plejepersonale, således de har kendskab til demenssygdom og den indvirkning, sygdommen kan have på den enkelte. Desuden uddannes demensnøglepersoner, som er demens-videnspersoner på plejecentrene. På de fire plejecentre i Vejen, Brørup, Holsted og Rødding findes der desuden demensenheder, hvor alt personale er klædt særlig godt på til opgaven med de demente borgere, som har særlige behov. Demenskonsulenter og plejeområdet arbejder tæt sammen.

Marte Meo

Der findes blandt demenskonsulenterne uddannede Marte Meo terapeuter. Vejen Kommune har fokus på at minimere og håndtere uhensigtsmæssig udadreagerende adfærd hos demensramte på en omsorgsfuld og tryk måde. I de mere komplekse udfordringer i fx demensplejen kan der støttes op om vanskelige situationer ved brug af Marte Meo metoden, som er et pædagogisk redskab og vil være en støtte til plejepersonalet i forhold til at kunne forstå, analysere og håndtere den udadreagerende adfærd.

Velfærdsteknologi

Vejen Kommune har stor fokus på brug af velfærdsteknologi, der hvor det giver mening for den enkelte. Kommunen råder derfor bl.a. over et antal GPS-sendere til demente borgere, som skal mindske risikoen for, at demensramte bliver væk, når de færdes på egen hånd. Desuden bruges en lang række velfærdsteknologiske hjælpemidler til at lette hverdagen for de demensramte f.eks. ure, kalendere m.v.

Undervisning og rådgivning

Demenskonsulenterne underviser og rådgiver f.eks. kommunale samarbejdspartnere, borgere og virksomheder for at øge kendskabet til demenssygdom, og hvad det kan betyde for den enkelte. Dette blandt andet med sigte på at skabe en mere demensvenlig kommune for de demensramte borgere.

Åbne arrangementer

Hvert efterår afholdes et eller flere arrangementer med relevante oplægsholdere, som kan være med til at give viden omkring forskellige aspekter af demenssygdomme og de udfordringer, en sygdom kan føre med sig. Arrangementerne er for alle borgere i Vejen Kommune.

Kompetenceudvikling

Det er vigtigt for Vejen Kommune, at vi kan tilbyde de demensramte borgere og deres pårørende en tryk og god hverdag med høj livskvalitet, og med mulighed for at blive forstået og rummet med de udfordringer, man måtte have som demensramt og som pårørende.

Vejen kommune har derfor siden 2017 uddannet pleje- og aktivitetspersonale således, at borgere og pårørende oplever en helhed i demensomsorgen samt at borgerrettede funktioner i kommunen har kendskab til demenssygdom og den påvirkning demenssygdom kan have på mennesker.

Uddannelse er også et fremadrettet fokus og Vejen Kommune fortsætter med at uddanne også i årene som kommer.

Frivillighed

Aflastning i eget hjem af frivillige. Det drejer sig om frivillige, der i forvejen interesserer sig for og har kendskab til demens, som i et vist omfang stiller sig til rådighed som besøgsvenner og aflastere.

Glad motion

Glad motion er for ældre hvor hukommelsen svigter. Glad motion tilbydes gennem Ældre Sagen og har til formål at tilbyde motion og socialt samvær til hjemmeboende demensramte borgere og deres familie. Det er frivillige som står for alt omkring tilbuddet inkl. transport for de demensramte fra og til boligen i forbindelse med motionstilbuddet.

Hvilke tiltag er på vej i Vejen Kommune (denne side opdateres årligt)

- Fra efteråret 2020 og 2 år frem, vil demenskonsulenterne arbejde målrettet med implementering af Værktøjskassen, som er udsprunget af arbejdet med den Nationale Demenshandlingsplan.

Implementeringen vil evt. indgå i et 2 årigt projekt sammen med Nationalt Videnscenter for Demens (dette afgøres i august 2020). Der vil blive arbejdet med de dele af handlingsplanen, som giver mening ind i Vejen Kommunes tilbud til demensramte.

- I efteråret 2020 indledes et samarbejde med DGI med det formål, at sætte fokus på og fremme demensvenlige idrætsforeninger i Vejen Kommune.

Tiltaget handler om information omkring demens og hvordan man kan håndtere og rumme demensramte i idrætsforeningerne så længe som muligt. Desuden har tiltaget fokus på tidlig opsporing ved at lave et samarbejde mellem idrætsforeningerne og demenskonsulenterne.

Indsatsen laves i et samarbejde på tværs af afdelingerne Ældre & Rehabilitering og Sundhed & sammenhæng.

- I en nylig spørgeskemaundersøgelse fra Alzheimerforeningen angav borgere og pårørende (fra Region Syddanmark), at det havde stor betydning med tidlig kontakt til kommunen samt at have kendskab til de tilbud kommunen har til demensramte.
En stor andel angav, at de ikke havde kendskab til kommunen tilbud til demensramte.

Demenskonsulenterne vil med afsæt i dette lave en informationspjece, som om muligt, vil blive placeret på tilgængelige steder hvor mange forskellige mennesker har deres gang fx biblioteker, i venteværelset hos lægerne, på sundhedscenteret m.v.

